

מו:

התכלת פרק רביעי מנחות

עין משפט
נר מצוה

מסורת הש"ס

אברו כבשים לא תיבעי דך דודאי בעי תנופה. זהו כבשים
אמרינו ולא דמי לזו מודה וזו למתה דלי אכדה המודה אינו
מביא אחרת: ו**אמאי** שנה שבעה כבשים ופדים וא"ם דלא מקדשי
ולא מעכבי. אגב מקדשי נקט מעכבי דהא דרשין לעיל (ד' מה): שבעת
כבשים א"פ שאין להם ויהי' להם א"פ

כעו תנופה. כבשים האחרים יצגו תנופה לכל דמתיירין הן
ועוד דכח כמבי תנופה וי' והינך אוחס הבהן: **מאי שנה שני כבשים.**
דשלמים דמקדשי להם כדמניא לקמן בשמעתא (דף מו.) אין מקדשין
להם אלא בשמיטה: ומעכבי.
ר' יוחנן לעיל (ט"ו) ואפי' לא הוחקקו ומעכבי
לכן ננס: ו**הוא הוילי הווקקו.** שני
כבשים ולחס: והא תודה לא לא
שווקקו. הוא ולתמה לתנופה ביחד:
ומקדשא. ללחם בשמיטה והיינו
לדמתיירין קרנו על זבח (מלמד שאין
הלחם קדוש אלא בשמיטה הזבח
כפ' המודה (לקמן ד' ע"ח): **ומעכבא.**
דלחם אין תודה אין להם דהא אין
קדושין אלא בשמיטה: ומשני שני
כבשי ערשאו שלמים. אכל שבעה
כבשים ופדים ואילים עולה וינהיגו
כמו איל נזיר שלמים הוא ומקדש
הלחם דמפרש לקמיה: **לפיכך.**
שדשמיטה איל מקדשן שמיטה לליל
ללא לשמו לא קדש הלחם דכתיב
זבח שלמים (ו) על כל המזבח אי
לא לא: הכאום כבשי ערשאו.
דכבי עקיבא דלחמך (מה): כבשים אין
מעכבין את הלחם: **תעובר לורסן.**
ויפסלו בלינה: אי לאכילה אסיין.
ו' דלא כעו דמתיירין לילניהו: ואי
לשריפה אסיין לשפיניהו לאלתר.
הואיל וזו היא עיקר מצותם: השפא
דאיכא כבשים כו'. הלכך הואיל
וקדשים מעליא ניהו ומשום גזירה הוא
דשרפינן להו לא מני למשרפיניהו עד
דליפסלו בלינה: **מנא אמינא לה.**
דלאכילה אסיין אפי' כבשי ערשאו:
אינו חוטא. ו**אפי' דכבשי ערשאו** (ל)
כל העובר על הפקודים והכניס לה
דפקדו אינו חוטא כדפרשינא בפ"ג
(לעיל ד' כ"א): דמיימו ומסרי להו לניביר:
שאינו שוקל חוטא. דכל הרואה יפקד
קאמר דליינו מנן כ' שנה ומעלה אי':
לעלמן. להנאמן: שלנו הן. אם לנו
ותניס שקלים ללשנה נמלאו כלין
כשאלנו שהרי כל הקרבנות מה
הלשנה כלין ורבו יוחנן ג' וזלא לא
דריש וכל מנחת כהן אלא צמנחה
שהכין מניא (ב' כפני עלמו משה"ה י'
הוא ללחמי תודה דמי ומודה ולתמה
מי לא מנדי כהנים ואכלי: **הפס.**
גני קדשים דשרפינן לאו מצותן כק
דמעיקרא לאכילה אתו אלא שארע
כהן פסול כגון נזמר או טמא הלכך
שנקינהו על החול ושפיניהו להו:
שמה יודמנו להם כבשים לאחר מנאן.
לאחר שריפת הלחם הילכך משהינן
להו שאס יבאו הכבשים יוגפו עמהם
י' ואוכלו: **וזמן הקרבנות.** עשר תמיד
של צין הערשאו: **לכפר הכי**
לשרפיניהו. אמאי משהינן להו כל

שכן שבעה כבשים ומימי צנוקטרס
פי' דמיעיף ליה צמר דהווקקו זה לזה
בשמיטה: **לפיכך** שחטן ש"א
לשמן א"פ קדש הלחם. עפי הוא נוחא
למיתני שחטן לשמן דקדש הלחם אלא
לשמעינן א"פ דלחמינו לשמן נשמנו
לא קדש הלחם: **שתי הלחם**
הבאות כפני עצמן. כמ"ד לחם עיקר:
שולשרפיניהו אחרת. ואפי'
למ"ד (פסחים)
דף ק"ד (ה): אפי' פיגול טעון (ז' אורה הכל
שאינו דמומן כק: **לפי** שאין
שורפין קדשים ב"ש. הוה מני למיפך
לא מולאי יו"ט לאלתר לשרפיניהו דמנומך
לא ילף מנדמיק אורת הקרבנות:
צורת הקרבנות. פירש צנוקטרס
עד תמיד של צין הערשאו
מיהו בשמעתא דמתקללו הלוי כשיר
(ר"ה דף ל'): מפרש דקרבנות ליבור
קבני אחר תמיד דתו עשה להשלמה
לכן נראה לפרש עד הלילה:
מה כיבורים כפני עצמן. ואפילו
הי איתערך (ז' לנדי עקיבא
יהו מתהינה ללחם מעכב כבשים:

תורה אור השלם

- 1. ואת האיל יעשה זבח
שלמים ליה על של המצות
ועשה בהן את מנחתו
ואת נסכו: כמכרי' ו'
2. וכל מנחת כהן כליל
תהיה לאהבא:
ירקא ר"ט
3. וזבחם כקרבנות מנחה חרשה
לוי בשבתותיהם מקרא
קדש יהיה לכם כל
מלאכת עבד לא תעשו:
כמכרי' כ"ו
4. ממשבתותיהם וזבחו
לחם תנופה שבתות שני
עשרתם שלח חרשה חרץ
תאפינה בכורים לוי:
ירקא כ"ז

גליון הש"ס

ג' וירא אביה
השמים: פי' לקמן דף פד
ע"ג

מוסף רש"י

שתי הלחם הבאות בפני
עצמן. כגון שלא היו
כבשים לנזיר וקאמתיין לעיל
בפרק שהכלה יוסף ומוסר
זרמן ואלו יבית שפטים
ופלגי מלחמה הם דלחם
למדי ללחם אסיין ואפי'
למדי שפטים אסיין ויהיה
עד כל כהן ששוקל
אינו חוטא. מקדשהו אפי'
חוטא מנא ללחמה לא
משהינן וטעמא מפרש
מנחתם שקלים דמניס כל
העובר על הפקודים: וטעם
לה לא נפק דפי' א"פ דלחם
לחמך הא מתיירין חילין
למדי אפילו כ' אפי' חוטא
דמנחתן לקמן כל כהן
שארי שוקל חוטא.
כשקלים מפרש טעמא דמניס
זה יתנו זה כגומריהו עיט
עשר כבשים ומימי טעם לו
וכל העובר מפרש טעם לו
העובר כגון שני לשייטתו: (התם לאו מצותן כק.
אלא שריהוין וירושך
מקרא דה לעצמן. להנאמן
והא מנין שלנו הן. אפי'
מותרת הלכה הן כלין
ואם הו' שקלין ללשנה
מנחת מנחת העולם ופי'
הלחם ומה העולם משלנו
היחך ולחמך לחמך לא
תאכל וירעין לית לך הן
דכש דהא לליל משהינן
מנחת כהן כדמנחת כהן
אלא מנחת לוי כל כהן
והא ירעין ד' א"ן
שורפין קדשים ביימי.
לקמן כפיקין דף ע"ד
יפסין מקדשין לוי שופטין
ומכרי' כ"ז

רבינו גרשום

ואליבא דבן ננס דאמר
כבשים עיקר לא תבעי לך
דכתיב והתנו כבשים מני:
כדלפי' במוסאם
שכחות מה תודה שלמים ומעכבי לחם. הוא נמי אי' ע"ג דאיכא זבחים אחריו בהרי איל נזיר עולה וזמנא: שתי הלחם הבאים
בפני עצמן. כשלא היה להם כבשים יוסף כרי' להחרי' חרשה כמקדש: ותעובר צורתן. שישנה להן לית וצאו לביית השריפה: אמר
ר'בא לנזיר לאכילה אסיין. הוא לחם שבא בלא כבשים ואמאי תעובר צורתה לביית השריפה גזירה שמה יודמנו להם כבשים
לשנה הבאה ולי' חוטא להביאם עם הלחם ויראמו אשוקד וכו': לחמי תודה לא איקרו מנחה הלכך ליבא למיכר אתו כל מנחת
כליל ושריין. לפי שאין שורפין קדשים ביום טוב דכתי' אמרין כסס: שבת חן לו כקדש לשייטתו: התם לאו מצותן כק.
דמעיקרא לאו לשריפה אסיין: אלא אמר רב יוסף משום הכי לא שריפין להו לאלתר גזירה שמה יודמנו כו': תנת דלעכבניהו
כל זמן הקרבנות בכל היום שמה יודמנו: לכתר הכי כיון דלא נזמנטי לשייטתיהו כליליה ואמאי צויכי ליה: ולא טעמיה דלא
כפי' למילף לה כהא דהתן תידין כן כובי' אלא מנא דכתיב ממשבתותיהם ונר:

האיל יעשה זבח שלמים לה' על כל המצות מלמד שהסל בא חובה לאיל
ושחיטת איל מקדשן לפיכך שחטו שלא לשמו לא קדשו הלחם תנו רבנן
מה נפשך אי לאכילה אתיין ליכליהו או לשריפה אתיין לשרפיניהו לאלתר
למה להו עיבור צורה אמר רבה לעולם לאכילה אתיין גזירה ישמא יודמנו
להן כבשים לשנה הבאה ויאמרו אשתקד לא אכלנו לחם בלא כבשים
עכשיו נמי ניכול ואינהו לא ידעי דאשתקד לא הוה כבשים אינהו שריין
נפשייהו השתא דאיכא כבשים כבשים הוא דשרו להו (ה) אמר רבה מנא
אמינא לה (ה) דהנן א"י יהודה העיד בן (ה) כובי' ביבנה כל כהן ששוקל אינו חוטא
אמר לו רבן יוחנן בן זבאי לא כי אלא "כל כהן שאינו שוקל חוטא אלא
שהכהנים דורשין מקרא זה לעצמן ויכול מנחת כהן כליל תהיה לא תאכל
הואיל ועומר ושתי הלחם ולחם הפנים שלנו הן היאך נאכלין הני שתי הלחם
הכי רמי אילימא בכאות עם הזבח אטו תודה ולחמה י' מי לא מנדי
כהנים ואכלי להו אלא לאו בכאות כפני עצמן וקתני היאך הן נאכלין אלמא
לאכילה אתיין אמר ליה אביי לעולם בכאות עם הזבח ודקא קשיא לך מתודה
ולחמה לחמי תודה לא איקרו מנחה שתי הלחם איקרו מנחה שנה' בהקריבכם
מנחה חרשה לה' רב יוסף אמר לעולם לשריפה אתיין והיינו טעמא דלא
שרפינן לפי שאין שורפין קדשים ביי"ט א"ל אביי מי דמי התם לאו מצותן
כקך אחי דמצותן כקך לשרפיניהו מיד דהוה אפר ושריף של יום הכיפורים
אלא אמר רב יוסף גזירה שמה יודמנו להם כבשים לאחר מנאן א"ל
אביי תינה כל זמן הקרבנות (ה) לכתר הכי לשרפיניהו מאי תעובר צורתן נמי
דקתני (ה) צורת הקרבנות רבא אמר לאכילה אתיין וגזירה משום דרבה ולא
מטעמיה (ה) אלא מקרא ואמר רבא מנא אמינא לה דכתיב 'ממשבתותיהם
תביאו לחם תנופה [וגו'] בכורים לה' מה בכורים לה' מה בכורים כפני עצמן אף שתי הלחם
כפני עצמן ומינה מה בכורים לאכילה אף שתי הלחם נמי לאכילה
ת"ר

רבינו גרשום

האיל יעשה זבח שלמים לה' על כל המצות מלמד שהסל בא חובה לאיל
ושחיטת איל מקדשן לפיכך שחטו שלא לשמו לא קדשו הלחם תנו רבנן
מה נפשך אי לאכילה אתיין ליכליהו או לשריפה אתיין לשרפיניהו לאלתר
למה להו עיבור צורה אמר רבה לעולם לאכילה אתיין גזירה ישמא יודמנו
להן כבשים לשנה הבאה ויאמרו אשתקד לא אכלנו לחם בלא כבשים
עכשיו נמי ניכול ואינהו לא ידעי דאשתקד לא הוה כבשים אינהו שריין
נפשייהו השתא דאיכא כבשים כבשים הוא דשרו להו (ה) אמר רבה מנא
אמינא לה (ה) דהנן א"י יהודה העיד בן (ה) כובי' ביבנה כל כהן ששוקל אינו חוטא
אמר לו רבן יוחנן בן זבאי לא כי אלא "כל כהן שאינו שוקל חוטא אלא
שהכהנים דורשין מקרא זה לעצמן ויכול מנחת כהן כליל תהיה לא תאכל
הואיל ועומר ושתי הלחם ולחם הפנים שלנו הן היאך נאכלין הני שתי הלחם
הכי רמי אילימא בכאות עם הזבח אטו תודה ולחמה י' מי לא מנדי
כהנים ואכלי להו אלא לאו בכאות כפני עצמן וקתני היאך הן נאכלין אלמא
לאכילה אתיין אמר ליה אביי לעולם בכאות עם הזבח ודקא קשיא לך מתודה
ולחמה לחמי תודה לא איקרו מנחה שתי הלחם איקרו מנחה שנה' בהקריבכם
מנחה חרשה לה' רב יוסף אמר לעולם לשריפה אתיין והיינו טעמא דלא
שרפינן לפי שאין שורפין קדשים ביי"ט א"ל אביי מי דמי התם לאו מצותן
כקך אחי דמצותן כקך לשרפיניהו מיד דהוה אפר ושריף של יום הכיפורים
אלא אמר רב יוסף גזירה שמה יודמנו להם כבשים לאחר מנאן א"ל
אביי תינה כל זמן הקרבנות (ה) לכתר הכי לשרפיניהו מאי תעובר צורתן נמי
דקתני (ה) צורת הקרבנות רבא אמר לאכילה אתיין וגזירה משום דרבה ולא
מטעמיה (ה) אלא מקרא ואמר רבא מנא אמינא לה דכתיב 'ממשבתותיהם
תביאו לחם תנופה [וגו'] בכורים לה' מה בכורים לה' מה בכורים כפני עצמן אף שתי הלחם
כפני עצמן ומינה מה בכורים לאכילה אף שתי הלחם נמי לאכילה
ת"ר

האיל יעשה זבח שלמים לה' על כל המצות מלמד שהסל בא חובה לאיל
ושחיטת איל מקדשן לפיכך שחטו שלא לשמו לא קדשו הלחם תנו רבנן
מה נפשך אי לאכילה אתיין ליכליהו או לשריפה אתיין לשרפיניהו לאלתר
למה להו עיבור צורה אמר רבה לעולם לאכילה אתיין גזירה ישמא יודמנו
להן כבשים לשנה הבאה ויאמרו אשתקד לא אכלנו לחם בלא כבשים
עכשיו נמי ניכול ואינהו לא ידעי דאשתקד לא הוה כבשים אינהו שריין
נפשייהו השתא דאיכא כבשים כבשים הוא דשרו להו (ה) אמר רבה מנא
אמינא לה (ה) דהנן א"י יהודה העיד בן (ה) כובי' ביבנה כל כהן ששוקל אינו חוטא
אמר לו רבן יוחנן בן זבאי לא כי אלא "כל כהן שאינו שוקל חוטא אלא
שהכהנים דורשין מקרא זה לעצמן ויכול מנחת כהן כליל תהיה לא תאכל
הואיל ועומר ושתי הלחם ולחם הפנים שלנו הן היאך נאכלין הני שתי הלחם
הכי רמי אילימא בכאות עם הזבח אטו תודה ולחמה י' מי לא מנדי
כהנים ואכלי להו אלא לאו בכאות כפני עצמן וקתני היאך הן נאכלין אלמא
לאכילה אתיין אמר ליה אביי לעולם בכאות עם הזבח ודקא קשיא לך מתודה
ולחמה לחמי תודה לא איקרו מנחה שתי הלחם איקרו מנחה שנה' בהקריבכם
מנחה חרשה לה' רב יוסף אמר לעולם לשריפה אתיין והיינו טעמא דלא
שרפינן לפי שאין שורפין קדשים ביי"ט א"ל אביי מי דמי התם לאו מצותן
כקך אחי דמצותן כקך לשרפיניהו מיד דהוה אפר ושריף של יום הכיפורים
אלא אמר רב יוסף גזירה שמה יודמנו להם כבשים לאחר מנאן א"ל
אביי תינה כל זמן הקרבנות (ה) לכתר הכי לשרפיניהו מאי תעובר צורתן נמי
דקתני (ה) צורת הקרבנות רבא אמר לאכילה אתיין וגזירה משום דרבה ולא
מטעמיה (ה) אלא מקרא ואמר רבא מנא אמינא לה דכתיב 'ממשבתותיהם
תביאו לחם תנופה [וגו'] בכורים לה' מה בכורים לה' מה בכורים כפני עצמן אף שתי הלחם
כפני עצמן ומינה מה בכורים לאכילה אף שתי הלחם נמי לאכילה
ת"ר

הקריב לאחר שקיעת החמה דאין מקריבין קרבנות באותן חמשת מילין שקודם לילה ותידין יכול לשרוף דאביי יום הוא אבל לא ואל
שרוף ולשריפהו כליליה משום דאין שורפין קדשים כליליה כן כשם כסס' ביום נדף (ה) דאין עשה הרשלה עומר כמקום קרבן עבור
גבי טעם [תחת] חקלקלה הלחם כשיר. וזוהי. חיבת הכי נמקח: (ד) דקתני כל זמן הקרבנות רבא אמר לעולם: (ה) חיבת אלא מקרא
נמקח: (ו) תנופה רחבי: (ז) ננס ור"ע הוילי. (ח) תודה ר"א: (ט) צורת תודה מה תודה שלמים ומקדש לחם א"ן חבא נמי אתה של
שלמים מקדש לחם אלא כו' ניתו הסיר ואח"כ הירי מה איל: (י) דלא ס"א ראיין להן מחזירין: (יא) ועלמה השקלו ורדשי' לוידי' של
כל העובר ביום הכיפורים עומר יתן הריחה ה' מכן שריש שנה ומעלה: (יב) מביא מביתו: (יג) משהי' אסר: (יד) ואכל חיבת נאכלו נמקח:
סו' לה מרזחן חיבת דהניא נמקח: (טו) לשייטתיהו לאלתר. לאו דקא דאין שורפין קדשים ביי"ט אלא לאלתר ורצה לומר כמנאן יו"ט
ולמה לי עבור צורה דהיינו ליה עד עמוד השחר. חסי' אחרית: